

26.73x28.09	1/4	1	עמוד	ידיעות אחרונות - 24 שעות	05/03/2015	46808550-6
האוניברסיטה העברית בירושלי - 22111						

צילום: אלכס קולמוסקי

תמונות חייו

"היום אני יותר אופטימי לגבי מצבי הרפואי, אבל פחות לגבי החיים. יש חיים, ויש חיים אחרי האירוע שקרה לי. אני משתדל לא להתעסק בזה, אני לא מקנא באף אחד ואין בי צרות עין". איל פלד חונך תערוכת צילומים מפתיעה (הכל בזכות האיפון 4 הישן שלו) ומדבר בפתיחות על ההתמודדות שלא נגמרת

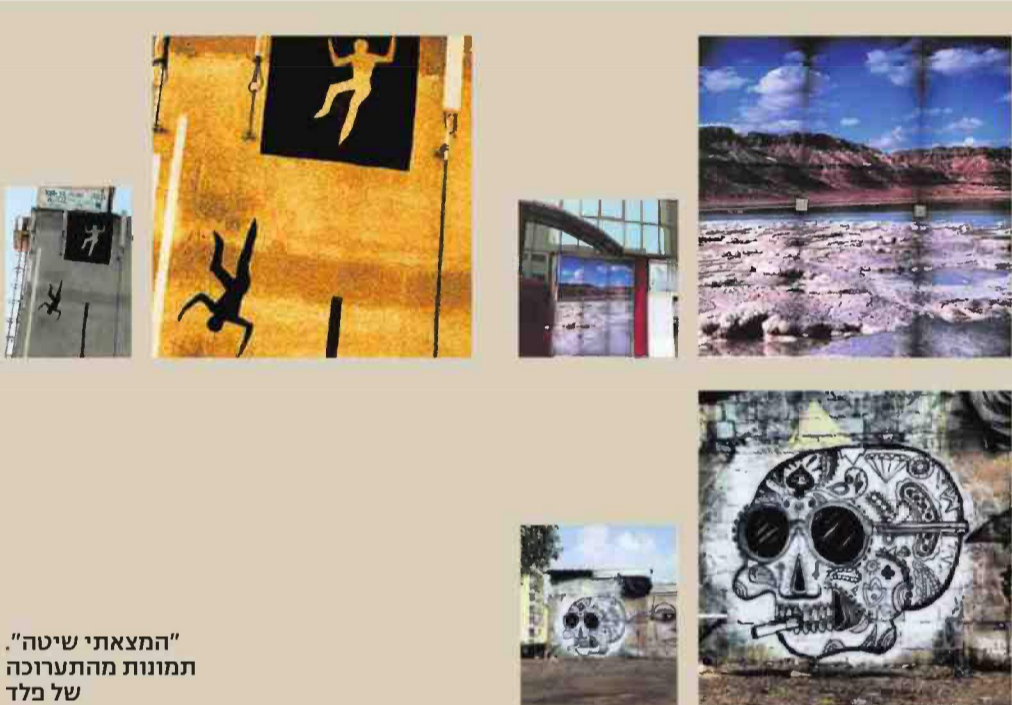
4 אתי אברמוב

27.41x33.59	3/4	5	עמוד	24	שעות	05/03/2015	46808592-2
האוניברסיטה העברית בירושלי - 22111							

מה עושים בסופ"ש? תערוכה

"הכי הייתי רוצה לחזור לאירלנד". איל פלד

"המצאתי שיטה" תמונות מהתערוכה של פלד

"לאיל יש חוק: בתערוכה יש רק צילומים שהיד אמנם יצאה מהאוטו, אבל העין הייתה באוטו. הוא רצה להראות מה קורה במצב של המגבלה הכי חמורה שיש לצלם: חוסר יכולת לתמרן עם המצלמה. עם זאת הוא לא מוותר לעצמו: אם לא הייתה לו זווית טובה, הוא עשה רוורס או מסובב את המכונת, עד שיקבל את זווית הצילום הרצויה".

מתוך אלפי תמונות שצילם פלד בשלוש השנים האחרונות, נבחרו על ידי האוצרת מיכל מור שלושים בלבד, וכולן עוסקות בחפצים דוממים: מכולות שנערמו זו על זו בנמל אשדוד, אנדרטת חללי הפיגוע בצומת בית ליד או פרצוף גרפיטי צבעוני שצויר על ידי האמן רמי מאירי וזועק מקיר של קיוסק תל-אביבי. לתערוכה שתיפתח במוצאי שבת בסינמטק ירושלים, במסגרת אירועי מוח וקולנוע, קוראים iphasia

– מחווה למכשיר שמסייע לו להחלים ולהפרעה שבה לקה.

גם כאן, כמו ב"מסע עול"

הדסה עין כרם שבירושלים וטופל על ידי מיטב הרופאים, בהם פרופ' חוסה כהן שטיפל בראש הממשלה המנוח אריאל שרון.

כשהתעורר גילה שהוא משותק בכל הצד הימני של גופו, ואיבד את יכולת הדיבור. בראש הוא מחבר את כל המילים הנחוצות לו, אבל כשזה מגיע לביטוי מילולי ממשי הוא מתקשה מאוד לשלוף החוצה את המילים הנכונות. פלד עבר תהליך שיקום ארוך, כולל שהייה בבית לוינסטיין ותרגולים בבית, תוך שהוא מתעקש להישאר עצמאי ככל שניתן.

המרדף שלו אחרי האובייקטים לצילום מתרחש בדרך כלל בשישי או בשבת, ימים שאין להם פעילויות שיקומיות. באמצע השבוע מצטרפים אליו לטיולים בני המשפחה, בעיקר אמו והאחות שלי, ויחד עימו הן חוות את מאבקו העיקש באיתני הטבע. וזו לא מטאפורה. "בצילומי הטבע הרבה פעמים האובייקט בורח לך", מספרת ציונה. "היה מקרה שבו הוא רצה לצלם ציפורים בשמורה בהרצליה, אבל עד שהוא זו הן כבר עפו להן."

בבית הוא נעזר בפיליפינית, וסדר יומו כולל פזיותרפיה במכון כושר שבנה לו במרתף, פלדנקרייז, שיעור עם קלינאית תקשורת ורכיבה טיפולית בהוות סוסים בתל מונה. הוא מחובר לאקטואליה, קורא עיתון בכל יום, הולך למופעי בלט עם הוריו – אביו עוזי הוא מבכירי תעשיית הטלוויזיה ובעבר שימש כמנכ"ל טלעד, מוזיקאית ערוץ 2. סרטי קולנוע הוא מעדיף לראות בטלוויזיה בבית, ועם הלופים שבהם משודרת תוכניתו "מסע עולמי", יוצא לו מדי פעם לקלוט את עצמו בוויית העין.

מתעקש להיות עצמאי

עולמו של פלד חרב עליו ב-8 באפריל 2008, כשחטף אירוע מוחי חמור לרוע המזל, זה קרה בשעות הלילה המאוחרות כששהה לבד בביתו, ועברו שעות ארוכות עד שנמצא בידי חבריו המודאגים. בינתיים איבד מיליוני תאי מוח באונה השמאלית. שישה ימים שכב מחוסר הכרה בבית החולים

יש מקום אחד שאליו היית רוצה לחזור? "אירלנד. בגלל הנופים. שותים טוב שם, שמחים".

נפגשנו לפני שנתיים, היית אז אופטימי וחדור אמונה. הפכת קצת פסימי או שאני טועה?

"היום אני יותר אופטימי לגבי ההתפתחות הרפואית ופחות על החיים. יש חיים, ויש חיים אחרי האפאזיה. אין ספק שזה עצר לי את שטף החיים. לפעמים אני הושב למה זה קרה דווקא לי, אבל אני לא מתעסק בזה. אני לא מקנא באף אחד ואין בי צרות עין". פלד, 55 וחצי, נראה מצוין, ללא טיפת כרס. חרי העין יבחינו כי צד אחד של ראשו שקוע מעט. ציונה: "כיוון שאיל שכב הרבה שעות עד שמצאו אותו, עשו לו צנתור והוציאו את העצם כדי לתת לנוזלים מוצא החוצה. במקום הפגוע הוציאו חלק די גדול מהעצם, וככה האונה הימנית ניצלה. מאוחר יותר רצו להחזיר את העצם, וכשהחזירו היא זיהמה את ראשו באופן שסיכן את חייו. בסוף הוחלט להשאיר את זה ככה".

מה עובר לנו במוח

התערוכה של איל פלד תוצג במסגרת שבוע המודעות לחקר המוח

החל ממוצ"ש ועד יום חמישי הבא ייערך בסינמטק ירושלים זו השנה החמישית שבוע הקולנוע והמוח, שבו תוצג גם תערוכתו של איל פלד. המיום המשותף של מרכז ארמונר ולילי ספרא למדעי המוח באוניברסיטה העברית והסינמטק, מתקיים במסגרת שבוע המודעות למוח המצוין ברחבי העולם. מלבד התערוכה יתקיימו מדי ערב הרצאות של מיטב החוקרים. "אנחנו מאמינים בחיזוק הקשרים עם הקהילה ובהגברת המודעות הציבורית לחשיבותו של חקר המוח למין האנושי", אומר ד"ר רפי אבירם, מנהל מרכז ארמונר ולילי ספרא. "חשוב שכמה שיותר אנשים יבינו שהמחקר והצלחות החוקרים בתחום יכולים להשפיע על כל אחד מאיתנו בכל תחומי החיים".

25.88x30.78	4/4	6 עמוד	24 שעות	05/03/2015	46808606-8
האוניברסיטה העברית בירושלים - 22111					

מי, פלד ברא את המציאות מחדש ונתן לה ייחוד משלו. הרי כולנו עוברים על יד המראות האלו מדי יום, ואיש לא חשב לעשות מהן צילומים אמנותיים לתערוכה. ועוד כוז שצולמה באייפון רגיל. ולא סתם רגיל, הכי פשוט – 4s. "אני מצלם כבר מגיל שש", מסרב פלד להתרגש מעצמו. "תמיד הייתה לי מצלמה. כשהייתי נוסע בעולם, הייתי מצלם מדי פעם בסטילס. בעיקר אהבתי לצלם בספארי באפריקה".

תרגול הכרחי

"איל היה מאוד כישרוני", מזדקקת מהס' פה שבסלון אמו ציונה, שנוכחת בבית בעת הראיון אבל שומרת מאיתנו מרחק ביטחון. "אבל כשאז הוא הביא תמונות מהעולם, זה היה במצלמת ניקון עם אלפי עדשות. היום אחר התסכולים שלו זה שהוא מצלם באייפון ולא בניקון. אבל עם יר אחת זה כבר, ובלתי אפשרי להחליף עדשות". ולמה הוא לא מחליף לפחות לאייפון 6?

"קשה לי מאוד להביע את עצמי ואני מבקש מאנשים סבלנות. אנשים חושבים שאם מישהו מתקשה בדיבור, אבדו לו גם האינטליגנציה והזיכרון זה לא בהכרח"

שיים. רק 21 אחוז יחלימו לחלוטין ויחזירו לעצמם את היכולת לתקשר. פלד, למרבה הצער, עדיין אינו שם, אם כי בשנתיים שחלפו מאז פגשתי אותו בראשונה, הוא למד המון מילים חדשות. בפגישה הקודמת חזר על המילה "אופי" בצורותיה השונות, ובן שיחו היה מבין לפי ההקשר למה הוא מתכוון. כשפלד נשאל מה המילה הנוכחית שבה הוא משתמש הכי הרבה, הוא עונה, "אומץ".

"כשקרה מה שקרה", אומרת ציונה, "כולנו חשבנו שמה שלמישהו אחר ייקח הרבה זמן, אצלו זה יהיה צ'יק צ'ק. לא תיארתי לעצמי עד כמה התהליך השיקומי ארוך, בדיוק כמו שצפו לנו. הפנמנו את זה רק עכשיו".

באריץ האנשים לא אוהבים לרחות סיפורים. קים. רוצים הכל מהר ומיה. מה תגיד להם? "אני רוצה להגיד להם שאני רואה הכל, אבל קשה לי מאוד להביע את עצמי. חסרות לי מאוד המילים ואני מבקש מאנשים סבי לנות. אנשים חושבים שאם מישהו מתקשה בדיבור, אבדו לו גם האינטליגנציה והזיכרון. יש בין האפאזים גם כאלו, אבל זה לא בהכרח".

"עד שהוא למד להסתדר עם האייפון הזה, הוא לא מחליף אותו. תחשבי, הבנא' דם ללא שפה, היה צריך ללמוד אנגלית, עברית, והסתגלות לאייפון הספציפי הזה. עכשיו לכי תעבירי לו הכל למערכת הפעלה אחרת".

"למרותי להתכתב באס-אמ-אס", נכנס איל לרברי אמו. "למרותי מילים. בהתחלה זה היה רק 'היי, מה קורה'. היום אני יכול לארגן לעצמי פגישות. אבל עם האייפון הזה". ציונה, ד"ר לתקשורת, אומרת שהנסיעות הן הורמנות מצוינת עבורה לתרגל עם איל את היכולות השפתיות שלו. "תוך כדי נסיעה אני חנו לומדים להגיד דברים: מילים כמו רמזות, סוגי מכוניות, שמות רחובות ויישובים שהוא מכיה אם בנסיעה אחת חוזרים על מקום או שם שלוש-ארבע פעמים, יש סיכוי סביר שגם אחרי שבוע הוא יוכל לשלוף את השם הזה מהזיכרון או לפחות משהו קרוב לשם הזה".

על מה אתם עוד מדברים בנסיעות? "אני מנהלת איתו גם שיחות על ענייני היום. עכשיו זו תקופת הבחירות, אז מדברים על המפלגות וחובת האזרח להצביע. אני בעיקר שואלת שאלות שהוא צריך להשיב עליהן. הוא יודע הכל, פשוט קשה לו להביע את זה במילים. לאיל יש בראש אוצר עצום של מילים, שלפעמים הוא שולף ואני אומרת: מאיפה? פעם ראינו יחד 'מסע עולמי' ואני נקבתי בשם של מקום ושיבשתי אותו. ישר הוא אמר לי את השם בצורה הנכונה".

זה לא מסוכן שהוא נוהג לבד? "כל ההתמצאות במרחב שנוגעת לנהיגה שייכת לאונה הימנית, שלא נפגעה בכלל. כשאנחנו נוסעים בכבישים הוא מזהה רברים חדשים ברך, כאלו שנפתחו אחרי האירוע. כל מה שקשור בצד החזותי, הכל אצלו נשמר".

הרבה אומץ

שכיחותה של הפרעת האפאזיה בישראל היא 300-500 חולים על כל מאה אלף אנ'

תערוכתו של אייל פלד תועלה בסינמטק ירושלים במוצ"ש ותוצג עד יום חמישי